

סילבוס

זכיונות אדם והחברה הישראלית - 62340

תאריך עדכון אחרון 01-09-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמינר: שניתי

שפט ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דפנה גולן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: daphna.golan@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רcz הקורס: ימי ראשון 14:00-15:00 בתיום מראש
בסמסטר ב', שעות קבלה ביום רביעי 15:15 - 17:15

מורים הקורס:
פרופ' דפנה גולן

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בהיבטים שונים של זכויות האדם, תוך דגש על ההשלכות החברתיות של הפרות זכויות אדם והדריכים בהן פעילים ארגוני זכויות אדם. החלק הראשון של הקурс יתמקד באוניברסאליות של זכויות האדם: נדון במקורות הרעיוניים של זכויות האדם, באמנות הבינלאומית ובמנגנון הבינלאומיים. חלק המركزي של הקурс נעסק בזכויות אדם בישראל. הקורס משלב התחמות של שמונה שעות שבועיות בארגון זכויות אדם ולימוד של תיאוריות של זכויות אדם. במהלך השנה נדון הן במאמרם האקדמיים המופיעים בראשית הקריאה והן בדילמות שעולות מהعشיה.

מטרות הקורס:

לשלב בין ידע תיאורטי בנושא זכויות אדם לבין מידת מעשייה בנושא זה.

תוצרית למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לנתח מאמר אקדמי בתחום זכויות אדם.
- לקרוא פסקי-דין בקריאה ביקורתית.
- לכתחуб עבודה המשלבת בין ידע תיאורטי אקדמי בנושא זכויות אדם לבין התנסות של הסטודנט במהלך השנה בארגון זכויות אדם.

דרישות נוכחות (%):

100%

שיטת ההוראה בקורס: פדגוגיה פמיניסטית המשלבת בין לימוד טקסטים אקדמיים תיאורתיים לבין רפלקטיבית ושיתוף של כל הסטודנטים בכיתה.

רשימת נושאים / תוכנית הלימודים בקורס:

- החוק ההומניטרי
- פמיניזם וזכויות אדם
- החוק הבינלאומי של זכויות האדם
- זכויות חברתיות וכלכליות ודיבור
- הזכות לחיין
- זכויות המיעוט הפלסטיני בישראל
- זכויות אדם בירושלים
- זכויות אדם בשטחיםכבושים
- מבטים ביקורתיים על זכויות האדם: השיח, הפרקטיקות והארגוני
- זכויות אדם ופיס

חומר חובה לקריאה:

הכרזה לכל באי העולם בדבר זכויות האדם, 1948.

□ אמנה ז'נבה הרביעית, 1949.

□ Ferraro, Tristan (2012). Determining the Beginning and End of an Occupation

- under International Humanitarian Law. International Review of the Red Cross* 94 (855), pp. 133-164.
- גולן-עגנון, דפנה (2002). איפה אני בסיפור זהה? ירושלים: כתר. עמ' 43-63 (על השפה), 75-94 (בית חם).
- Cohen, Stanley (2001). *States of Denial: Knowing about Atrocities and Suffering*. Cambridge: Polity Press. Pp. ix-xiv (Preface), 1-20 (Chapter 1: The Elementary Forms of Denial) עברית בתרגום גם זמינה הקדמה. (לעומת הקיבוץ המאוחד. עמ' 158-167 לוי, פרימנו [1975]). הטבלה המחוורית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 158-167 (ואנדיום).
- קמיר, אורית (2002). פמיניזם, זכויות ומשפט. תל-אביב: האוניברסיטה המשודרת. עמ' 31 - 48 (פרק ב': היסטוריה של התנועה הפמיניסטית ומושגי יסוד).
- שiran, ויקי (2007). לפענוך את הכוח, לברווא עולם חדש. בתוך: ליר, שלומית (עורכת). *לאחותי, פוליטיקה פמיניסטית מוחrichtת*, עמ' 25-39. תל אביב: הוצאת בבל.
- מתוך: באום, דלית, דיללה אמיר ו坎坷 (עורכות) (2006). *לلمוד פמיניזם: מקרה* מאמרים ומסמכים יסוד במחשבת פמיניסטית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- פרידן, בט (1963 [1966]). הבעה שנייה לה שם (מתוך: המסתורין הנשי), עמ' 48-61.
- לורד, אודרי (1979 [2006]). כל' האדון לעולם לא יפרקן את ביתו של האדון, עמ' 190-194.
- חוקס, בל (1984 [2006]). אחיות: סולידריות פוליטית בין נשים, עמ' 223-243.
- אנזלאואה, גלויה (1987 [2006]). אחור הגבול / La Frontera La המסתירה החדשה, עמ' 357-375.
- מהונטי, צ'נדרה טלפדה (1988 [2006]). תחת עיניים מערביות: הגות פמיניסטית ושיחים קולונייאליים, עמ' 415-442.
- מזרחי, ניסים (2011). מעבר לגן ולג'ונגל: על גבולותינו החברתיים של שיח זכויות האדם בישראל. מעשי משפט כרך ד, עמ' 74-51.
- גביזון, רות (2004). על היחסים בין זכויות אזרחיות-פוליטיות ובין זכויות חברותיות-כלכליות. בתוך: רבינ, יורם ווובל שני (עורכים). *זכויות כלכליות, חברותיות ותרבותיות בישראל*, עמ' 25-67. תל אביב: הוצאת רמות-אוניברסיטת תל-אביב.
- ארנרייך, ברברה (2004). כלכלת גראוש: איך (לא) להצליח בארצות הברית. תל אביב: בבל. עמ' 66-129 (פרק 2: מקרצת בתמיון).
- חרבון, קלריס (2007). השתקנות מתקנתן סיפורן של נשים המתknות עול ההיסטורי. בפרק: ארץ, דפנה, שלומית ינסקי-רביב, יפעת ביטון ודנה פוגץ' (עורכות). *עינויים במשפט, מגדר ופמיניזם*, עמ' 413-462. קריית אונו: נבו הוצאה לאור.
- כתבתו של דורון צברי: "מדורי הגיון של הדיר הציבורי" בתוך: המערכת עם מיקי חיימוביץ (רשות): http://reshet.tv/Shows/The_System/videomarklist,234180/
- גולן-עגנון, דפנה (2004). למה מפלים את התלמידיםعربים בישראל? בתוך: גולן-עגנון, דפנה (עורכת). אי-שוויון בחינוך, עמ' 70 - 89. תל-אביב: בבל.
- חסן, מנאר (1999). הפוליטיקה של;cבוד: הפטריארכיה, המדינה ורצת נשים כבוד המשפחה. בתוך: יזרעאלי ו坎坷 (עורכות). *מי מגדר פוליטיקה*, עמ' 267-306. תל אביב: הקיבוץ המאוחד.
- רבינוביץ', דני (1995). המשע המפוצל להצלת נשים חומות. *תיאוריה וביקורת* 7, עמ' 19-5.
- יפתחאל, אורן ואלכסנדר (סנדי) קדר (2000). על עצמה ואדמה: משור המקראען הישראלי. *תיאוריה וביקורת* 16, עמ' 67 - 100.
- ג'בארין, חסן (2004). הערות על אי-הסבירות של "מדיניות הפליה הסבירה" של פרקליטות המדינה. בתוך: מאור, ענת (עורכת). *העדפה מתקנת והבטחת "צוג בישראל*, עמ' 387 - 397. תל אביב: הוצאת רמות-אוניברסיטת תל-אביב.

- זורייק, ראייף (2000). דרך החזרה. תיאוריה וביקורת 16, עמ' 223-226.
- שלוחוב-קיבורקיין, נאדירה (2007). כחוקים הם כל' לדיכו: השיח הנוגד של נשים פלסטיניות ומדיניות הרישת הבתים. בთוך: ברק-ארץ, דפנה, שלומית ינסקי-רביב, יפעת ביטון ודנה פוגץ' (עורכות). עיונים במשפט, מגדר ופמיניזם, עמ' 463 - 500. קריית אונו: נבו הוצאה לאור.
- מרום, נתן (2004). מלכוד תכנוני: מדיניות תכנון, הסדר קרקעوت, היתרי בניה והרישות בתים במרחב ירושלים. ירושלים: במקומן מתקנים למען זכויות תכנון ועיר שלם - ירושלים.
- בנבנשטי, מירון (2012). חלום הצבר הלבן: אוטוביוגרפיה של התפכחות. ירושלים: כתר. עמ' 170 - 219 (פרק ד': ירושלים).
- ממוי, אלבר (2005). דיוון הנכש ולפני כן דיוון הכובש. ירושלים: כרמל.
- Kretzmer, David (2012). *The Law of Belligerent Occupation in the Supreme Court of Israel*. International Review of the Red Cross 94 (855), pp. 207-236.
- Sfard, Michael (2009). *The Price of Internal Legal Opposition to Human Rights Abuses*. Journal of Human Rights Practice 1 (1), pp. 37-50.
- Golan, Daphna and Zvika Orr (2012). *Translating Human Rights of the "Enemy": The Case of Israeli NGOs Defending Palestinian Rights*. Law & Society Review 46 (4), pp. 781-814.
- Kennedy, David (2004). *The Dark Sides of Virtue: Reassessing International Humanitarianism*. Princeton: Princeton University Press. Pp. 3-35 (Chapter 1: The International Human Rights Movement: Part of the Problem?).
- Charlesworth, Hilary (2002). *Author! Author!: A Response to David Kennedy*. Harvard Human Rights Journal 15, pp. 127-131.

חומר לקריאה נוספת:

- אמונה בינלאומית בדבר ביורון של כל הצורות של אפליה גזעית, 1966.
- אמונה בינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, 1966.
- אמונה豳נלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, 1966.
- אמונה בדבר ביטול אפליה נגד נשים לצורותיה, 1979.
- אמונה נגד עינויים ונגד יחס ועונשיהם אכזריים, בלתי אנושיים, או משפילים, 1984.
- אמונה בדבר זכויות הילד, 1989.
- Power, Samantha (2002). *"A Problem from Hell": America and the Age of Genocide*. London: Flamingo.
- פרידמן, אריאלה (1996). באה מאהבה: אינטימיות וכוח בזיהות הנשית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 15 - 35 (פרק 2: שעשני אשה □ על התפתחות הזיהות המינית).
- מתוך: באום, דלית, דליה אמריך ואח' (עורכות) (2006). ללימוד פמיניזם: מקרה □ מאמרים ומסמכים יסוד במחשבת פמיניסטית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד:
- הרטסוק, ננסי [1983] 2006]. נקודת המבט הפמיניסטית: הכרשת הקראקע למטריאליזם ההיסטורי פמיניסטי, עמ' 195 - 222.
- מקינון, קתרין (1990] 2006]. מיניות, פורנוגרפיה ושיטה: "הנאה תחת הפטリアרכיה", עמ' 376 - 414.
- באטלר, ג'ודית (1993] 2006]. גופים נחשבים, עמ' 443 - 476.
- Belenky, Mary Field, Blythe McVicker Clinchy, Nancy Rule Goldberger, and Jill Mattuck Tarule (1997). *Women's Ways of Knowing: The Development of Self, Voice, and Mind* (10th Anniversary Edition). New York: Basic Books. Pp. 23-152 (Part I: The Ways of Knowing).

- Brown, Wendy (2002). *Suffering the Paradoxes of Rights*. In: Brown, Wendy and Janet Halley (eds.). *Left Legalism/Left Critique*, pp. 420-434. Durham: Duke University Press
- פلد, יואב וגרשון שפיר (2005). מיהו ישראלי: הדינמיקה של אזרחות מורכבת. תל אביב: הוצאה רמות-אוניברסיטת תל-אביב. עמ' 358 - 325 (פרק עשר: שיחיקתן של הזכויות החברתיות).
- אלבשטיין, יובל (2003). נגשנות האוכלוסיות המוחלשות בישראל למשפט. עלי משפט ג', עמ' 497 - 530.
- שירן, ויקי (2004). מרגריטה בכר. נגה, דצמבר 2004.
- חסן, רועי (2014). מדינת אשכנז. הכלבים שנבחנו בילדותנו היו חסומיים פה. תל אביב: הוצאה טngerir, עמ' 46-48.
- יונה, יוסי ואביה ספיבק (עורכים) (2012). אפשר גם אחרת: מתווה לכינונה של חברה מתקנת □ המחברתית 2012-2011. תל אביב: הוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 137 - 153, 146 - 172 (שער חמישי, פרקים א, ב, ג).
- פנסטר, טוביה (2012). של מי העיר הזאת? תכנון, ידע וח"י היומיום. תל אביב: הוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 102 - 129 (פרק 4: זהויות: ידע מגדרי ותהליכי עיצוב המרחב הישראלי).
- אלתרמן, רחל, אמלי סילברמן וח"ם פיאלקוף, עם ניר מועלם ומיכל יוקלה (2012). דיויר בר השגה: כלים של תכנון סטטוטורי ומדיניות מקומית. חיפה: הטכניון □ הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים.
- Ghanem, As'ad and Mohanad Mustafa (2011). *The Palestinians in Israel: The Challenge of the Indigenous Group Politics in the Jewish State*. Journal of Muslim Minority Affairs 31 (2), pp. 177-196.
- גביזון, רות (2007). הרהורים על המשמעות ועל ההשלכות של 'יהודית' בביטוי 'מדינה יהודית' ו'דמוקרטיבית'. בთוך: רביצקי, אביעזר וידידה צ' שטרן (עורכים). דברים ושברי דברים: על יהדותה של מדינה דמוקרטית, עמ' 107 - 178. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.
- דרורי, מחמוד (1964). תעוזת זהות. מערבית: עירין סיגל וסמי שלום שטרית (2003).
- קולקה, טל, אפרת כהן-בר ושי קרוניש (2012). מציבורו לאומי: גנים לאומיים בירושלים המזרחית. ירושלים: במקומן □ מתקנים למען זכויות תכנון.
- United Nations OCHA-oPt (2009). *The Planning Crisis in East Jerusalem: Understanding the Phenomenon of "Illegal" Construction*. Jerusalem: United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs □ occupied Palestinian territory, April 2009.
- Ben-Naftali, Orna and Yuval Shany (2003-2004). *Living in Denial: The Application of Human Rights in the Occupied Territories*. Israel Law Review 37, pp. 17-118.
- Ben-Naftali, Orna, Aeyal M. Gross, and Keren Michaeli (2005). *Illegal Occupation: Framing the Occupied Palestinian Territory*. Berkeley Journal of International Law 23 (3), pp. 551-614.
- Hajjar, Lisa (2005). *Courting Conflict: The Israeli Military Court System in the West Bank and Gaza*. Berkeley: University of California Press. Pp. 79-95 (Chapter 3: Going to Court).
- Benvenisti, Eyal (1992). *The Applicability of Human Rights Conventions to Israel and to the Occupied Territories*. Israel Law Review 26, pp. 24-35.
- אלג'ז, גדי (2007). אפילוג: הפרדה והפרטה. בთוך: יעקובי, חיימן ושלוי כהן (עורכים). הפרדה: הפוליטיקה של המרחב בישראל, עמ' 97 - 101. תל-אביב: חרגול הוצאה לאור והוצאה عم' עובד.
- Razack, Sherene H. (2007). *Stealing the Pain of Others: Reflections on Canadian Humanitarian Responses*. The Review of Education, Pedagogy, and Cultural Studies

29 (4), pp. 375-394.

- Orr, Zvika (2012). *The Adaptation of Human Rights Norms in Local Settings: Intersections of Local and Bureaucratic Knowledge in an Israeli Human Rights Organization*. *Journal of Human Rights* 11 (2), pp. 243-262.
- McEvoy, Kieran (2007). *Beyond Legalism: Towards a Thicker Understanding of Transitional Justice*. *Journal of Law and Society* 34 (4), pp. 411-440.
- Nader, Laura (2010). *Epilogue □ The Words We Use: Justice, Human Rights, and the Sense of Injustice*. In: Clarke, Kamari Maxine and Mark Goodale (eds.). *Mirrors of Justice: Law and Power in the Post-Cold War Era*, pp. 316-331. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gross, Aeyal M. (2004). *The Constitution, Reconciliation, and Transitional Justice: Lessons from South Africa and Israel*. *Stanford Journal of International Law* 40, pp. 47-104.
- Wilson, Richard Ashby (2001). *The Politics of Truth and Reconciliation in South Africa: Legitimizing the Post-Apartheid State*. Cambridge: Cambridge University Press. Pp. 1-30 (Chapter 1: *Human Rights and Nation-Building*), 97-122 (Chapter 4: *Reconciliation through Truth?*).
- סרטים (נמצאים במלקט המדייה בספריה):
האמת העירומה (*Skull My of Country*). במא: ג'ון בורמן. בריטניה/אירלנד, 2003. 103 דקות. אנגלית, כתוביות בעברית.
- *A Dry White Season*. Director: Euzhan Palcy. U.S.A., 1989. 107 min. English.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 5 %
השתתפות 5 %
הגשת עבודה 40 %
הגשת תרגילים 10 %
הגשת דוחות 10 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 30 %
הערכות

מידע נוסף / הערות: